Az anyagi érdekeltség elve termelőszövetkezeteinkben

A termelőszövetkezetekben jelenleg alkalmazott munkaegységet jónak tartom Azonban a technika nagyobb mértékű bevonulása a mezőgazdaságba, a kemizálás szélesebbkörű alkalmazása, a szakosítás bevezetése, az egyes növények tömbösítése és a magasabb szintű vezetés, a dolgozók szakmai képzettségével együtt, egyre magasabb termelékenységet eredményez. Ennek következtében a munkaegység alapját képező normák közül sok már irreálissá vált.

Az állattenyésztési normák

Az állattenyésztés és tartás munkálataira az FM által javasolt munkaegység például nem minden esetben jó. Például az állatgondozók három munkaegység jóváírásban részesülhetnek, amiért mindössze egyik istállóból a másikba vezetik át a tehenet. Azon is lehetne gondolkodni, hogy miért írunk a gondozó részére öt munkaegységet akkor, ha a született borjú három napig egészséges. Számításom szerint a borjú választási koráig mintegy 19 munkaegységet írunk jóvá a gondozó számára, vagyis — a mi szövetkezetünk munkaegység értékét számítva — a borjú értékét. Ennek következtében az állattenyésztésben előállított termékek önköltsége olyan magas, hogy azok termelése nem rentábilis. *Javasolnám, hogy az állattenyésztésben és tartásban az elavult normákat újakkal helyettesítsük. A megyei üzemszervező szakbizottság tehetne javaslatot az új normákra.*

A készpénzes munkaegység-elszámolásról az a véleményem, hogy feltétlenül helyes ott, ahol már kialakult gazdaság van, ahol tartalékokkal rendelkeznek. Véleményem szerint az egy-két éves szervezeti és gazdasági hiányossággokkal küszködő termelőszövetkezetekben nem ez az elsődleges feladat, hanem a szükséges állatférőhelyek megépítése, erő- és munkagépek beszerzése, a takarmánybázis biztosítása. Ezek hiányában tehát nem tartom helyesnek a teljes jövedelem készpénzben való elszámolását.

A célprémium

A célprémiummal egybekapcsolt munkaegységben való elszámolást különösen a munka minőségének megjavítása céljából helyes alkalmazni. Például a cukorrepa és a mák egyelésénél a megfelelő tőtávolság betartásáért, a vetésnél a helyes vetési mélység és a csatlakozó sorok helyes beállításáért, négyzetes vetésnél a pontosságért helyes a területre megállapított munkaegységen felül célprémiumot kitűzni. Egyes munkaműveletek fokozásánál szintén lehet a munkában részvevők számára célprémiumot adni, például az őszi búza vetésének október 20-ig való befejezésére. Emellett még helyesnek tartom a célprémiumok kitűzését a következő munkáknál: takarmány betakarítás, aratás, cséplés, behordás és silózás.

A termelőszövetkezeti tagok részére az eredmények növeléséért is állapíthatunk meg prémiumot. *Ezt a módszert főleg a kapásnövények terméshozamainak növelésénél helyes alkalmazni véleményem szerint:* kukorica, burgonya, cukorrépa és mák termelésére gondolok. Ennek a módszernek az alkalmazása ebben az évben is eredményes volt.

Egyetértek a december 18-i cikk írójával abban, hogy sok termelőszövetkezet a tavalyi évben a mindenáron való prémiumszerzés érdekében irreális tervet készített és ez minden esetben a termelőszövetkezet közös vagyonának a rovására megy. Helyesnek tartanám, ha eredményességi munkaegységet abban a termelőszövetkezetben alkalmaznának csak, amelyben az elérendő terméshozamokat egy járási szakbizottság a termelőszövetkezeti vezetők bevonásával megállapította. A termésmennyiségek természetesen szövetkezetenként különbözőek. Ugyancsak tervezési hiba volt, hogy egyes növényeknél magas terméshozamot állapítottak meg. Ez különösen az aprómagvaknál jelentkezett.

Javaslom, hogy *az 1961. évi terv elkészítésekor a tervvel együtt minden termelőszövetkezet dolgozza ki azt a premizálási formát, amelyet ez évben alkalmazni akar. Ezt a prémium-javaslatot a tervvel együtt a közgyűlés és a járási tanács hagyja jóvá.* Ettől való eltérést év közben megengedni nem lehet.

A premizálás alapja a munkacsapat legyen

A december 18-án megjelent cikk írója azt javasolta, hogy a fiatalabb termelőszövetkezeteknél a brigádok premizálását, a kialakult gazdaságokban pedig az egyéni premizálást helyes választani. *Véleményem szerint a jelenlegi premizálás alapja a munkacsapat legyen.* A brigádok premizálását jelenleg több körülmény nehezíti. Korban és munkabírásban egyöntetű ötven-nyolcvan fős brigádok kiállítása gyakorlatilag nehézségbe ütközik. Másrészt egész brigádokat más területre átcsoportosítani nehezebb, és a munkák minőségi ellenőrzését is nehezíti. A *premizálás egyéni módszere véleményem szerint a termelékenység fokmérője azért, mert a legfontosabb agrotechnikai munkák elvégzését gátolja, ami kedvezőtlenül befolyásolja a termésátlagokat.* A betakarítási módszer rendkívül bonyolult és költséges, és az ellenőrzést is megnehezíti.

A munkacsapatok premizálásánál véleményem szerint az alábbi előnyök jelentkeznek:

Tíz-tizenöt főt korban és munkabírásban is könnyebb csoportosítani.

Egy-egy fő kimaradását a családtag is könnyebben tudja helyettesíteni.

Más munkaterületre könnyebben átirányítható.

Egyes agrotechnikai módszerek megvalósítása könnyebb, és a munka is jobban ellenőrizhető.

A munkacsapatok között a területet már év elején fel kell osztani. A teljesítményt a munkacsapatvezető méri és jegyzi fel, és a munkát az agronómus tőle veszi át, amikor a tábla művelése befejeződött. A mi termelőszövetkezetünkben az a vezetőség terve, hogy *az 1961. évi tervkészítés idején* — mielőtt még a tavaszi munkák megkezdődnének — *megbeszélést tartunk minden munkacsapattal. Ezeken a megbeszéléseken ismertetjük a csapatra háruló feladatokat, a követendő agrotechnikai módszereket, és megbeszéljük a tervek teljesítése érdekében alkalmazott prémiumot,* ami nálunk az erdményességi munkaegységben valósul majd meg.

Természetben vagy pénzben fizessük-e a prémiumot?

Célprémiumot minden esetben készpénzben fizessünk. A burgonya és kukorica szükségletét a tagság a háztájiból biztosítani tudja, helyes tehát, ha a kapásokért járó prémiumot is készpénzben fizetjük. A kalászosok és az ipari növények esetében természetesen mindig a készpénzes prémium-fizetés a helyes. *Az eredményességi munkaegység alapján számított prémiumot szintén készpénzben fizessük.* Azonban véleményem szerint a cukorrépa és a mák esetében az eredményességi munkaegységekre járó prémiumot természetben adjuk ki, vagyis cukorból és mákból.

Zimits Tibor
a vaszari Hunyadi Tsz elnöke

109 százalékos tervteljesítés az ajkai bauxitnál

Az Ajkai Timföldgyár dolgozói a hároméves terv utolsó esztendejében kiváló eredményeket értek el. Az üzem dolgozóit fűtötte az a vágy, hogy a második ötéves terv előkészítésében becsületesen helyt álljanak. 1960-ban terven felül kétezer tonna timföld gyártását vállalták. Felajánlásukat 104,6 százalékra teljesítették.

Ilyen előzmények után az Ajkai Timföldgyár dolgozói büszkén kezdték meg a második ötéves tervet.

1961. január 1-én a timföldgyár a tervezett napi 176 tonna termelés helyett 190 tonna timföldnek megfelelő bauxitot dolgozott fel, ez 109 százalékos terveljesítésnek felel meg. Az első nap eredménye bizonyítja, hogy az üzem jól felkészült az új évre.

Pais Zoltán

Néhány sorban a Péti Kőolajipari Vállalatról

— ELÉGEDETTEK LEHETNEK a tavalyi év gazdasági eredményeivel a Péti Kőolajipari Vállalatnál. Az éves termelési tervet 105 százalékra teljesítették, az önköltséget sikerült 2 százalékkal csökkenteni. Beruházásra, felújításra mintegy 30 millió forint állt az idén rendelkezésre, és ezt a tervek szerint 100 százalékosan felhasználták.

*

— NYUGDÍJAZTAK NÉGY KIÖREGEDETT gőzmozdonyt a Péti Kőolajipari Vállalatnál. A három új diesel vontatót — utolsót éppen a napokban — az elmúlt évi beruházásból vásárolta a vállalat, és összértékük meghaladja a 10 millió forintot.

*

— KÉT SZOBA ÖSSZKOMFORT — újévi ajándékként! A Péti Kőolajipari Vállalat hat fiatal dolgozója ezen a héten kapta meg a kulcsot a kertes családi házakhoz, amiket a gyár mintegy kétmillió forintos költséggel építtetett.

*

— AZ INDULÁS nagyon biztató az idei évben a Péti Kőolajipari Vállalatnál. Téli időszakban soha még ennyi tartalék nyersolajuk nem volt, ami hosszabb időszakra biztosítja a termelés zavartalanságát.

Automata gépek mellett . . .

A pápai Szövő II.-ben tavaly október 1 óta húsz automata szövőgép zaja tölti be az újonnan átalakított termet.

Az egyik gép fölé verejtékes homlokú, kék köpenyes ember hajol és csavarhúzóval állít valamit a gépen. Aztán beindítja. Kíváncsian figyeli a szövött anyagot.

Amikor megtörli a homlokát, magához inti a gép kezelőnőjét, és csak ennyit mond neki: most már járathatja nyugodtan, nem szakad a szál, csak gyakrabban ellenőrizze az anyagot.

A „szerelő" és üzemvezető Tóth Tibor volt egyszemélyben, aki ezen a napon vette át az üzem vezetését, s az ilyen kényes munkákat az indulásnál maga akarja elvégezni.

— *Mi a véleménye a Német Demokratikus Köztársaságból kapott új textima színváltó automata gépekről?* — kérdezzük Tóth elvtárstól.

— A gépek kifogástalanok. Ez az első kísérleti üzem az országban, ahol tarkánszőtt anyagokat gyártunk automatikusan. A régi gépeknél kézzel kellett cserélni a csévéket, ezeknél automatikusan történik. Egyetlen hiba — ami ugyan nem a gépek hibája —, hogy nem tudjuk megfelelő szakítószilárdságú fonallal ellátni, s így gyakrabban szakad a fonál. A németek erősebb műanyagszálat is kevernek a fonálba, s így ritka eset, hogy náluk elszakad.

— *Mit lehet tenni a fonál minőségének megjavításáért?*

— Budapesten az illetékes üzemben kísérletek folynak műanyaggal kevert szálak forgalomba hozására, s remény van rá, hogy a második negyedévben mi is kapunk nagyobb mennyiségű, jobb minőségű fonalat. Ezzel jelentősen növelni tudjuk a dolgozók teljesítményét, a szövött anyag minőségét és nem utolsó sorban dolgozóink keresetét is.

— Egy dolgozó hét automata gépre ügyel, s jóformán csak akkor van dolguk, ha az automatagép önműködően leáll, jelezve, hogy valamelyik szál elszakadt. Ez azonban egyre ritkább lesz, ha megérkezik a jobb minőségű fonál, ami még jobban megkedveltéti a dolgozókkal az automatagépeket.

Sz. F.

Az összefűrészelt 240 ezer forint

A FŰRÉSZGÉP *rekedt hangja tompán hallatszik ki az utcára. A porvaiak szívesen hallgatják ezt a monoton hangú muzsikát. Úgy mondják: pénzt hoz minden taktusa.*

— 240 ezer forint eddig — újságolják. Ez bizony szép összeg. Különösen nagyra becsülendő, hogy télen van ez a bevétele a szövetkezetnek. Tavaly állították fel a háziiparukat a porvaiak, az idén bővítették. Már két fűrészgép dolgozza a télen kitermelt bakonyi fákat. És ha a kedves olvasó az idén télen vesz egy fejsze- vagy lapátnyelet, gondoljon a porvaiakra, mert ők faragták, formálták simára. Ügyesen dolgoznak. Penics Román mestere a szakmájának. Percek alatt kiszabja a formákat. Most gyümölcsösládákat készítenek. De már itt a megrendelés kétezer darab fejsze- és ugyanannyi lapátnyélre.

— Munka van böven, csak győzzük — Michl Mátyás bácsi szólt közbe. Fel se nézett, csak úgy, lehajtott fejjel beszélgetett. Szeme mindig a munkadarabon volt.

— Ha egy kicsit elgörbítem a vonalat, máris selejtet csináltam — magyarázza.

— Hányadikat rajzolja ma Mátyás bácsi?

— KÖZELEDEK AZ ÖTSZÁZADIKHOZ *— közben válogat a leszelt padlódeszkák között. Feltesz egy padlót az asztalra és folytatja a rajzolást. Az ácsceruza recsegve szalad végig a mintadarab mellett. Két hosszú vonal, egy kis kanyaritás, kevés kitérővel és kész a rajz. Mátyás bácsi felemeli a mintadarabot és nyomában ott maradt egy új fejszenyél lenyomata. És így megy ez mindig.*

— Nem unalmas ez a munka?

— Egy cseppet sem, nagyon szeretek itt dolgozni.

Az idén éri el a nyugdíj-korhatárt Michl bácsi. Még jó erővel bírja. Ezt mi sem mutatja jobban, mint az, hogy 365 munkaegységet teljesített.

— Ahol jobban kellett a munkaerő, Mátyás bátyám mindig oda ment — ezt dicséretnek is szánta egyúttal az agronómus.

— Jól jövök ki a szövetkezetben — veszi át a szót újra az öreg. Havonta tíz forint előleget fizettünk. Most év végén meg 35 forintjával számoljuk el a munkaegységet. — Az agronómus helyesel, mert így van, az idei zárszámadáskor 35 forintot ér egy munkaegység a porvai Új Élet Termelőszövetkezetben.

A BEVÉTELEKET *számolva jelentős helyre került a háziipar. Tavaly a legtöbbet jövedelmezett, de az idén a növénytermelés jobban bevált. Különösen a vetőburgonya fizetett kiadósan. Száz vagon burgonya termett a szövetkezetben.*

A körül állók figyelmesen hallgatják a rögtönzött gyülésnek is beillő beszélgetést. Pedig az első fél órában csupán csak a tagok téli foglalkozásáról folyt a szó. Egy javakorabeli parasztember azt mondta el, hogy most a télen 814 köbméter fát kell kitermelni a tagoknak. Később megtudtam: ő volt a 11-es csoport erőfelelőse.

— Január másodikán kezdjük a favágást — a brigádot már megszerveztük. A legjobbakat premizáljuk.

— Csak jó fát termeljenek aztán — figyelmezteti őket Mátyás bácsi.

A FŰRÉSZGÉP KEZELŐ *eddig szótlanul hallgatott, de amikor az agronómus bemutatta, volt mondanivalója.*

— Én nem vagyok szövetkezeti tag — mondja — a feleségem az, de amikor van szabad időm, eljövök dolgozni. Most is három nap szabadságot kértem, hogy a megrendelést még a zárszámadásig leszállíthassa a termelőszövetkezet. — Jó gépész Pevics Ferenc — a Román testvére — és a két testvér kezeli a fűrészgépet. Ügyesen dolgoznak. Román most vágja az ötezredik ládalécet, Ferenc pedig az ezredik fejszenyelet.

A fűrészgép rekedt hangja tompán hallatszik csak ki az utcára. A porvaiak szívesen hallgatják ezt a monoton hangú muzsikát. A két testvér 240 ezer forintot fűrészelt össze az 1960-as évben.

Józsa Mária

Sok nehézséggel, de sikeresen

Örömmel vettük a hírt: az Inotai Alumíniumkohó dolgozói teljesítették a múlt évben a felszabadulási munkaversenyben tett vállalásukat, hogy 800 tonna nyers alumíniummal többet adnak a népgazdaságnak. A december 31-i eredmény 800,442 tonna. Emögött a szám mögött rendkívüli nehézségek húzódnak meg. Áprilisban, májusban olyan gyengén állt az üzem, hogy még az évi terv teljesítése sem látszott biztosítottnak. A helyes szervezési intézkedések meghozták az eredményt, amit ők maguk még az éves terv teljesítésekor, december közepén sem láttak teljesen biztosítottnak. Az ilyen cáfolatot mindig szívesen vesszük.